

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ

**ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА
„Ефикасност наплате изворних прихода у јединицама локалне самоуправе“**

19. јануар 2021. године

Проблеми у наплати изворних прихода умањују финансијске капацитете ЈЛС и утичу на обим и динамику реализације планираних расхода и издатака, квалитет јавних услуга и потребу за додатним трансферима из буџета Републике Србије.

Ненаплаћена потраживања по основу изворних прихода на дан 31.12.2019. године износила су најмање 135 милијарди динара, што у просеку представља 1/3 годишњег буџета ЈЛС. У периоду од 2017. до 2019. године код 107 ЈЛС је дошло до раста ненаплаћених потраживања по основу изворних прихода у укупном износу од 9,6 милијарди динара, а у истом периоду ЈЛС су отписале 12 милијарди динара потраживања.

Државна ревизорска институција је спровела ревизију сврсисходности „Ефикасност наплате изворних прихода у јединицама локалне самоуправе“ са циљем да утврди у којој мери су ЈЛС ефикасне у предузимању мера из своје надлежности у вези са утврђивањем, наплатом и контролом изворних прихода.

Ревизијом је обухваћено три града и једна општина на чијим територијама живи укупно око 1.948 хиљада становника, односно 28% становника Републике Србије. У укупном буџету ЈЛС за 2018. годину субјекти ревизије учествују са 35%, док укупно остварени изворни приходи који су обухваћени ревизијом, у периоду од 2017. до 2019. године, износе 84,8 милијарди динара.

Након спроведене ревизије закључили смо да **јединице локалне самоуправе нису обезбедиле планско ажурирање евиденција обвезника, континуитет у предузимању мера наплате, адекватну контролу и праћење ефеката, због чега је износ ненаплаћених изворних прихода значајан, уз повећан ризик од њиховог отписа.**

У наставку су дати закључци и одређени налази до којих смо дошли у поступку ревизије:

1. ЈЛС – субјекти ревизије својим активностима нису обезбедиле плански приступ утврђивању и ажурирању података о обвезницима и предметима опорезивања, што је уз начин и обим коришћења података из других евиденција и недостатак интерних процедура умањило ефикасност ЈЛС у постизању максимално могућег обухвата приликом утврђивања потраживања по основу изворних прихода.

Не постоје свеобухватне анализе поузданости података у евиденцијама, што је уз недостатак процедура и планског приступа ажурирању имало за последицу да је и даље присутан одређени број пријава без потпуних и ажурних података о обвезнику, као и неповезаност података о имовини и обвезнику, због чега постоји ризик да утврђена потраживања нису потпуна и да постоје обвезници којима потраживања неће бити утврђена благовремено.

2. Нередовно и недовољно слање опомена дужницима, као и непотпуна примена мера принудне наплате, уз неповољну структуру дужника, утицало је на повећање ненаплаћених потраживања и ризика од њиховог отписа због наступања застарелости.

Потраживања по основу изворних прихода од дужника који нису имали уплата у периоду од 2017. до 2019. године износе преко 70% укупно ненаплаћених потраживања Градова Београд, Лесковац, Сремска Митровица и Општине Аранђеловац. Због нередовног и недовољног слања опомена није дошло до прекида застарелости и обезбеђења предуслова за благовремено покретање поступака принудне наплате према дужницима. У поступцима принудне наплате није обезбеђена наплата свих потраживања, што увећава ризик од отписа услед наступања апсолутне застарелости.

3. Значај пореске контроле за предузимање мера на унапређењу наплате изворних прихода није препознат и коришћен код свих ЈЛС – субјеката ревизије, а праћење стања ненаплаћених потраживања ради оцене ефеката уведених мера није обезбеђено на адекватан начин.

Дуг старији од десет година који није отписан код ЈЛС – субјеката ревизије износи између 6% и 18% ненаплаћених потраживања. Нереално исказано стање ненаплаћених потраживања и неадекватно праћење ефеката предузетих мера, уз изостанак планова инспекцијског надзора заснованих на процени ризика и захтева за покретање прекршајних поступака, додатно умањују ефикасност наплате изворних прихода ЈЛС, на шта указује и присутан раст ненаплаћених потраживања.

Државна ревизорска институција, након спроведене ревизије сврсисходности пословања „Ефикасност наплате изворних прихода у јединицама локалне самоуправе“ Граду Београду, Граду Лесковцу, Граду Сремска Митровица и Општини Аранђеловац дала следеће препоруке:

- да предузму активности на утврђивању и ажурирању података у евиденцијама, ради потпунијег и благовременог утврђивања обвезника и потраживања по основу изворних прихода;
- да редовно и свеобухватно предузимају активности у циљу благовремене наплате доспелог дуга, прекида застарелости и покретања поступака принудне наплате;
- да обезбеде пренос апсолутно застарелих потраживања у ванбилансно пореско рачуноводство ради реалнијег исказивања ненаплаћених потраживања;
- да уреде поступке извештавања и обезбеде праћење и оцену ефеката предузетих мера коришћењем показатеља који указују на њихову ефикасност;
- да предузму мере у циљу успостављања ефикасног надзора у поступку пореске контроле;
- да интерним процедурама уреде пословне процесе у вези са утврђивањем и праћењем наплате изворних прихода.